

Sawsan Khdair

The Origin of Pomaks and Their Genetic Relatedness with Other Mediterranean Populations

Dr. Sawsan Khdair, Assistant professor Department of Pharmacy, Alzaytoonah University of Jordan.

ABSTRACT: The genetic profile of Pomaks has, for the first time, been studied by using DNA typing and human leukocyte antigen (HLA) gene frequency. The most common frequent HLA class I alleles were HLA-A*0201(41%), A*0301(13%), A*0101(12%), and A*2402(12%), HLA-B*1801(21%), B*5101(9.2%), B*3501(9%), B*4402(8.3%), B*4403(7.4%) and B* 0801(7.4%), HLA-C*0701(29%), C*0401(19%), C*1203(12%), C*0602(10%) and C*0202(9.6%). The most common frequent HLA class II were HLA-DRB1 and DQB1 locus the most frequent alleles in were: HLA: DRB1*1104(17.8%), DRB1*0701(11.8%), DRB1*0101(11.3%), DRB1*1501(10.4%) followed by DRB1*1601(8.7%). HLA-DQB1: DQB1*0301(38.3%), DQB1*02(19.4%) and DQB1* 0501(15%). Comparison with other Mediterranean populations of common historical background, particularly with Greeks and their neighboring Bulgarians and Turkish, has been performed. Most HLA class I and class II alleles that have been observed in Pomaks are also common in Bulgarians and Greeks. Genetic distance and correspondence analysis showed that Pomaks are genetically closer related to Greeks and Bulgarians rather than Turkish. These results agree with historical data and geographical location and mobility of the Pomaks throughout ages.

KEY WORDS: HLA typing; Pomaki; Greek; Turkish; Bulgarians; population genetics; gene frequency; genetic distance.

Acknowledgments: This work was supported from the Department of Immunology and National Tissue Typing Laboratory, General Hospital of Athens, Athens, Greece; I am grateful to Prof. Catherine Stavropoulos-Giokas, for the help in collecting and typing of the samples.

Yavor Saraev, University of Sofia

Pomaks in Western Thrace in the first half of 20th century

.....
Christian Voss

Professor for South Slavic Studies

Humboldt University Berlin

Institute for Slavic Studies

Unter den Linden 6

D-10099 Berlin

Christian.voss@hu-berlin.de

Socio- and contact-linguistic perspectives on post-wall Pomakness

The presentation aims to describe the reopening of the until 1989 impassable Greek-Bulgarian border in the Rhodope mountains.

The fall of the Iron Curtain, the Bulgarian EU-integration and concretely the Pan-European corridor Nr. 9 (combining among others Kardzhali and Komotini) is offering totally new conditions for positioning of a local and regional Pomak identity and the negotiation of the wide-spread trilingualism among the Greek Pomaks.

Does the strong Turkish transnationalism influence language behaviour? Does the small border traffic to Bulgaria give Bulgarian the role of a new umbrella language and lexical roofing for the Pomak dialects? How does multilingual proficiency among Bulgarian Pomaks look like? Does digitalization (incl. social media, internet blogs) promote the spread of texts written in Pomak dialects?

How does the Linguistic Landscape (as visualized materialization of hierarchies, power and prestige in public space) in the region look like?

The paper is based on fieldwork carried out in the region since 2003. Complementary to my article from 2001 (with Alexandra Ioannidou: “Kodifizierungsversuche des Pomakischen und ihre ethnopolitische Dimension”. In: *Die Welt der Slaven* 46, 2001) which was the first international linguistic evaluation of Pomak codification attempts, I will analyse the actual situation with special focus on the 2000-2010s.

I am the founding director of the Interdisciplinary Center “*Crossing Borders – Border Crossings*” at Humboldt University (since 2016) and author of dozens of publications on Balkan linguistics.

Elena Kanevska-Nikolova

Plovdiv University “Paisiy Hilendarski”, Affiliate – Smolyan

4700 Smolyan, Dicho Petrov Str. 32

elenatn@abv.bg

Oykonyms in South Rhodopes

(in the regions of Xanthi, Komotini, Soflou and Didimotika)

Abstract

The paper presents an etymological and semantic analysis of 134 toponyms of populated places in South Rhodopes (in the regions of Xanthi, Komotini, Sofloun and Didymotika). According to their origin, the toponyms are divided into two groups – toponyms of native and foreign origin. On the basis of the semantic classification there are four groups of toponyms: geographical, cultural-historical, possessive and derivative place names.

Nikolaos Kokkas
nikolkok@gmail.com

*Pomak folk singers as storytellers.
Memory and Identity in the Pomak communities of Western Thrace.*

ABSTRACT

In this paper the folk songs of the Pomaks of Western Thrace are explored as identity markers and vehicles by which local knowledge is transmitted. Vocal performance is regarded as a declaration of belonging to a collective identity. A whole system of traditional philosophical, religious and moral values is embodied in the folk songs of the Pomaks. The incorporation of these values in the process of musical narration transforms folk songs into a reflection of the social context within which they are reproduced. The Pomak musical identity is constructed through the comparison with the “other” types of music, out of accepting the difference of neighbouring musical traditions in terms of their own recognisable features. As far as musical performance is concerned, Pomak folk singers are aware of their role as vehicles of a deeply rooted tradition. In our research, the portraits of ten Pomak folk singers are delineated in order to outline their art of storytelling, their stylistic devices as well as the way they incorporate social elements in their music. Their performance becomes unique by the use of a series of features (facial expressions, gestures, intonation, pauses etc). Recent recordings of Pomak folk songs are analysed and individual private or public performances are described in relation to their social

background. Although the impact of Pomak folk music has recently been devaluated due to urbanization and the development of modern forms of expression, the existing tradition of Pomak folk songs still plays a crucial role in the evolution of the collective memory of the Pomaks. Pomak folk songs function as potent symbols of identity, as they re-determine social boundaries and redefine private space through a series of dynamic procedures.

Assoc. Prof. Vanya Mateeva, PhD.

**Institute of Ethnology and Folklore Studies with National Ethnographic Museum
Bulgarian Academy of Sciences**

Email: vanimat@abv.bg

Tel. +359 889411158

*The ritual - as an emblem of the community: the wedding in the village Draginovo - Velingrad,
Bulgaria*

(resume)

The report presents the main results from personal Folkloristic and ethnological research. The analysis is based on field research on two different religious communities - Muslims Mohammedans *Pomaks* and Christians *Gagauz*. The emphasis is on communal identity in the ritual area where they are kept inherent in a given community performance despite the dynamic ethno political processes. The report will be supported by video materials.

Ελεονώρα Ναζίδου

Το ζήτημα των Πομάκων στη βουλγαρική ιστοριογραφία (προσωρινός τίτλος)

Περίληψη

Το ζήτημα της εθνοτικής/πολιτισμικής ταυτότητας των Πομάκων είναι ακανθώδες και έχει καταστεί αντικείμενο διενέξεων που επεκτείνονται και εκτός επιστημονικού πεδίου. Σκοπός της ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει αφενός μεν την επίσημη θέση του βουλγαρικού κράτους, αφετέρου δε την επιστημονική συζήτηση που διεξάγεται σχετικά με το θέμα. Συγκεκριμένα το

βουλγαρικό κράτος δεν αναγνωρίζει πομακική μειονότητα, καθώς υποστηρίζει ότι οι Πομάκοι είναι πληθυσμοί βουλγαρικής εθνικής καταγωγής διαφορετικού θρησκευάτος. Επομένως ανήκουν στην κυρίαρχη εθνική ομάδα, από την οποία διαφοροποιούνται μόνο ως προς το θρήσκευμα. Με επίκεντρο λοιπόν την παραπάνω αντίληψη εξετάζονται οι σχετικές απόψεις της βουλγαρικής ιστοριογραφίας, όπως αυτές διατυπώνονται μέσω συνεδρίων, έκδοσης βιβλίων και άρθρων.

Radka Bratanova, PhD

Particularities of Folk Vocal Performance Style in the Rhodopes Mountains

The vocal style is determined by certain components such as sound formation, ornamentics, timbre, repertoire, manner of phrasing and others. These components influence each other, and according the way of using them is determined the specific vocal style. Some elements of the style are particularly important for the formation of it - sound formation and ornaments. They are very important in determining the regional characteristics of folk music. For example Rhodope folk songs differ from the Thracian and Shopluk regions folk music mostly through its ornamentation and melodic structure.

Besides on regional level, the style is manifested in some specific communities in the Rhodope Mountains. There are Bulgarian papers that mention a different style of singing between the Rhodope Pomaks and the Christians. The style is determined by the specific conditions of life, rituals, moral norms and etc.

In the paper will be analyzed the main components of Pomak singing style in the Bulgarian part of the Rhodopes. It will be supported by illustrations from field work material collected in the late years of previous and the beginning of this century.

Name: **Radka Petrova Bratanova, PhD**

Institution: **Institute of Ethnology and Folklore Studies, Bulgarian Academy of Sciences**

Mail address: **Sofia 1113 Acad. G. Bonchev, str., bl.6**

E-mail: radka.bratanova@iefem.bas.bg

Omer Turan

The American Protestant Missionaries and Pomaks

History Department, METU, Ankara

The American Protestant missionaries began to work in the Balkans in 1858. They mainly worked among the Bulgarians. Samokov was their center. In the following years they extended their work into Macedonia. Monastir (Bitola) and Thessalonika became their other centers in the peninsula. At the beginning of the Twentieth Century they discovered Pomaks. This paper aims to present activities of the American Protestant Missionaries towards Pomaks. Their method of propagating the Gospel and publications towards the Pomaks will be described. Their observations on Pomak culture and identity, and their social and economic conditions will also be discussed.

Dr. K. N. Zafeiris

Laboratory of Anthropology
Department of History and Ethnology
Democritus University of Thrace
e-mail: kzafiris@he.duth.gr

On the Demography of the Pomaks in Greece: temporal trends and future research activities.

In this paper the demographic profile of the Pomak population of 23 villages located on mountainous Rhodopi (Greece) is discussed for the period 1945-1995. Significant changes on social and economic grounds were observed in the under study population during this period. The most important of them are the arsis of geographic isolation and the involvement of the population in the open market economy. Quite expectedly these changes were accompanied by a rapid demographic transition and the elevation of emigration towards Rhodopi Plain and more remote areas.

Afterwards, an assessment of the available censuses' and other official data for more recent times took place. The limitations of the data are discussed along with some findings concerning

mortality and fertility. Finally, some further research activities from the anthropological-demographic point of view are presented.

Key words: Pomaks, fertility, mortality, migration.

Χριστίνα Φ. Βαμβούρη-Δημάκη
M.A., Σχ. Σύμβουλος Φιλολόγων Δράμας
Παναγιώτης Βασάκος
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης Δράμας

Περνώντας γεφύρια αποκαλύπτουμε πλευρές της ιστορίας των Πομάκων

Περίληψη

Η αρχαιότατη φυλή των Πομάκων, για την καταγωγή των οποίων έχουν γραφεί πολλά, κατοικεί εκατοντάδες χρόνια στον ορεινό όγκο της Ροδόπης, στη Θράκη και στη Βουλγαρία. Οι περισσότεροι Πομάκοι της Ελλάδας είναι εγκατεστημένοι στο νομό Ξάνθης και οι υπόλοιποι στους νομούς Ροδόπης και Έβρου.

Γραπτά μνημεία της γλώσσας των Πομάκων, όπως και όλων των αρχαίων θρακικών φυλών δεν υπάρχουν, παρότι είναι γλώσσα ομιλούμενη. Μόλις το 1996 εκδόθηκε ένα τρίτομο έργο για την πομακική γλώσσα που εκπονήθηκε υπό την εποπτεία και συμμετοχή του Πέτρου Θεοχαρίδη. Το έργο περιλαμβάνει ελληνο-πομακικό και πομακο-ελληνικό λεξικό και γραμματική της πομακικής γλώσσας. Τότε, επίσης, καταγράφηκαν παραμύθια, θρύλοι και τραγούδια των Πομάκων. Εν τούτοις, παρά τις προσπάθειες να καταγραφεί η ιστορία τους, πολλές πτυχές της παραμένουν ακόμη άγνωστες για τους κατοίκους των πομακικών χωριών.

Με αφορμή αυτό το έλλειμμα, προτιθέμεθα να εκπονήσουμε ένα σχέδιο διδασκαλίας, μέσω του οποίου οι Πομάκοι μαθητές/τριες των μειονοτικών Δημοτικών και Γυμνασίων της Θράκης θα κινητοποιηθούν για να γνωρίσουν όψεις της ιστορίας της φυλής και του γενέθλιου τόπου τους. Η πρόταση θα στηριχθεί στη συνεργατική-ανακαλυπτική μάθηση και στη βιωματική προσέγγιση της γνώσης και θα έχει ως αφορμή ένα απόσπασμα από κείμενο Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια μειονοτική εκπαίδευση ή τη διδασκαλία της Τοπικής Ιστορίας.

Ελισσάβητ Ιωαννίδου

«Χώρος, Τοπίο και Μνήμη - η οργάνωση και λειτουργία τους

στην Πομακική κοινότητα»

Η εξέταση της οργάνωσης και χρήσης του χώρου σε δυο περιοχές δραστηριοτήτων της κοινότητας Ωραίου έδειξε ότι σχετίζονται τόσο με την αποτύπωση σε αυτόν της συλλογικής μνήμης όσο και την ανάπλάσή της. Ο εσωτερικός χρόνος της έρευνας, ή αλλιώς ο Καιρός της, υπήρξε το Εντρελές, δηλαδή οι δράσεις και πρακτικές των κατοίκων κατά την 6^η Μαΐου. Η ερευνητική και ερμηνευτική οπτική ήταν από την πλευρά της ανθρωπολογικής αρχαιολογίας, ενώ η έρευνα έγινε επιτόπια (emic και etic).

Οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατ' εκείνη την ημέρα στην μια περιοχή – μέσα στο χωριό, στον «αστικό» χώρο και στο μαχαλά δίπλα στο παλιό τζαμί – άφησαν την εγγραφή τους στον περιβάλλοντα χώρο με τη δημιουργία περιοχών προετοιμασίας, εκτέλεσης/ανάπτυξης και ανάπλασης του τελετουργικού που ακολουθείται κατά τον «εορτασμό» του Εντρελές. Συγκεκριμένες δράσεις, μαζί με την επικοινωνιακή τους διάσταση, έδειξαν ότι η συλλογική μνήμη και η κοινή συνείδηση ενσωματωμένες στις δραστηριότητες αποτελούν αναπαράσταση του παρελθόντος και εγκαθιστούν την ανάμνηση στη σφαίρα του σεβασμού. Στα τελετουργικά του Εντρελές και στην έκτασή τους στο χώρο συνεχονται η μνήμη των προγόνων / *Ηρώων* με τις τύχες των ζώντων συμμετεχόντων και των παιδιών / απογόνων.

Περίπου 4 χιλιόμετρα δυτικά του Ωραίου, όπου ο ποταμός Κόσυνθος διαχωρίζει την παραγωγική περιοχή του Ωραίου απ' αυτή των τριών άλλων μικρών οικισμών γύρω – Ρεύμα, Θεοτόκος, Σταμάτιο – υπάρχει ένα ιχθυοτροφείο πέστροφας, το οποίο καλλιεργεί κάτοικος του Ωραίου. Η οργάνωση, χρήση και δραστηριοποίηση στην περιοχή αυτή ήταν το δεύτερο μη αστικό παραγωγικό ιδιωτικό και δημόσιο ταυτόχρονα περιβάλλον της έρευνας. Η προσεκτική μελέτη του δείχνει μια παρόμοια, με αυτήν της πρώτης περιοχής παραπάνω, αντίληψη στη διαμόρφωση του χώρου, όπου η προσωπική και συλλογική μνήμη δομούνται από ιδέες και θεωρήσεις του παρελθόντος εκφρασμένες σε τελετουργικές δράσεις, λατρευτικές πρακτικές και αναπαραστάσεις. Σε νέα υλικά αποδίδονται - και έτσι συνυφαίνονται σ' ένα σύγχρονο τοπίο - η κοινή προγονική μνήμη, καθώς και η ιδιαίτερη ταυτότητα της πομακικής κοινότητας η οποία διατηρεί τις χαρακτηριστικές ιδιότητες του φωτός /φωτιάς *βαλέγγιε* και της αένας κύκλισης *βάλενγιε*.

Παρθενόπη Κελτσίδου: e.mail: tsiarasdinis@gmail.com

τηλ. : 2541070504 και 6932291144

Ιδρυτικοί μύθοι στους Πομάκους

Περίληψη

Με βάση την αφήγηση ενός Πομάκου πληροφορητή, επιχειρείται η διερεύνηση της συλλογικής και της ατομικής μνήμης των Πομάκων. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται μια συνέντευξη που αποτελεί λαϊκή παράδοση και αφηγείται την δημιουργία διαφόρων μικρών κοινοτήτων, μικροκοινωνιών, που βρίσκονται στα νότια της οροσειράς της Ροδόπης.

Δρ Αθηνά Κονταλή,
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια -Συνεργάτις
Κοινωνικής Θεολογίας ΕΚΠΑ
akontali@theol.uoa.gr
6976046229
210 7275745

*Ο ΕΞΙΣΛΑΜΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΜΑΚΩΝ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΑΒΡΙΗΛ (1636-1672)*

Από τους Κώδικες της Μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως, προκύπτει ότι τα μέσα του 17^{ου} αιώνα οι πρόκριτοι των Πομάκων, για λόγους επιβίωσης αποφάσισαν την ομαδική μεταστροφή τους στο Ισλάμ. Το γεγονός αυτό αποδέχονται και οι ιστορικοί, ο Τσέχος K. Jerecek και ο Βούλγαρος πρώην πρεσβευτής στην Ελλάδα (ελληνικής καταγωγής από την μητέρα του), πρόεδρος της βουλγαρικής βουλής N. Todorov. Ειδικότερα, κατά τον προαναφερθέντα Τσέχο ιστορικό, ο εξισλαμισμός των Πομάκων που άρχισε σταδιακά τον 16^ο αιώνα επί Σελίμ Α΄ (1512-1520), ολοκληρώθηκε επί Μεχμέτ Δ΄ (1641-1661). Οι πρώτοι Πομάκοι που έγιναν μουσουλμάνοι ήταν φύλαρχοι, πρόκριτοι, κοινοτάρχες. Αυτοί μαζί με τους παπάδες τους ως αντιπρόσωποι όλων των Πομάκων κατέβηκαν από τη Ροδόπη στη Φιλιππούπολη και παρουσιάστηκαν στις πολιτικές και θρησκευτικές αρχές των Οθωμανών. Εκεί δήλωσαν την αμετάκλητη απόφασή τους να προσχωρήσουν στο Ισλάμ. Ο Τούρκος διοικητής φοβήθηκε το σκάνδαλο και τους παρέπεμψε στον Μητροπολίτη Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ (1636-1672). Ο τελευταίος προσπάθησε να τους αποτρέψει, αλλά προσέκρουσε στην απόφασή τους να απαλλαγούν από την τουρκική καταπίεση και να εκδικηθούν για την παλαιά βουλγαρική καταδυνάστευσή τους.

Θανάσης Β. Κούγκουλος

Δρ. Νέας Ελληνικής Φιλολογίας - Διδάσκων στο Trakya Üniversitesi (Αδριανούπολη, Τουρκία)
a.kougkoulos@cyta.gr a.kougkoulos@gmail.com

*Οι Πομάκοι της Θράκης στο σύγχρονο ελληνικό μυθιστόρημα:
Εικονολογική προσέγγιση*

Η αναζήτηση της διάζευξης ταυτότητα vs ετερότητα και της εικόνας του αλλοεθνούς και αλλόθρησκου Άλλου αποτελούν, το τελευταίο χρονικό διάστημα, σταθερό ερευνητικό προσανατολισμό στη νεοελληνική φιλολογία. Η απεικόνιση του Άλλου στη λογοτεχνία εντάσσεται στο θεωρητικό πλαίσιο των συγκριτολογικών σπουδών και ειδικότερα στο πεδίο της λογοτεχνικής εικονολογίας. Η θεματική των μουσουλμάνων Πομάκων της Θράκης εμφανίζεται πολύ αργά στη νεοελληνική πεζογραφία και αποδίδει μέχρι στιγμής ελάχιστα έργα. Πρόκειται για τα μυθιστορήματα: *Κρυμμένοι Άνθρωποι* του Θεόδωρου Γρηγοριάδη (1990), *Μελέκ θα πει άγγελος* της Ιφιγένειας Θεοδώρου (2001), *Ο δικός μου θεός* του Βαγγέλη Αυδίκου (2004), *Το αγόρι από τη Γη των Κικόνων* της Αφροδίτης Ευαγγελίδου - Τσέτλακα (2006) και *Δακρυσμένο διαμάντι. Το παράθυρο μιας Πομάκας στον ουρανό* του Όμηρου Μαυρίδη (2011). Η Θράκη αποτελεί τον γενέθλιο τόπο των συγγραφέων ή έναν τόπο που συνδέεται στενά με τις προσωπικές τους εμπειρίες. Τα παραπάνω μυθιστορήματα, ανεξάρτητα από τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά και τις ετερόκλητες αφετηρίες τους (από το κοινωνικό και το ερωτικό μυθιστόρημα έως το campus novel, τον μαγικό ρεαλισμό, τις ανθρωπολογικές διαστάσεις και την εφηβική λογοτεχνία), αναπαριστούν τους Πομάκους ως τον μειονοτικό Άλλο που ασπάζεται έναν πολιτισμικό και θρησκευτικό κώδικα διαφορετικό από τον κυρίαρχο. Η κειμενική εικόνα των Πομάκων σε αρκετά σημεία συμβαδίζει με το κοινωνικό φαντασιακό, δηλαδή με τα στερεότυπα που προβάλλει η ελληνοκεντρική εκδοχή της συλλογικής αναπαράστασης αυτής της εθνοτικής ομάδας μέσα από εξωλογοτεχνικές προσεγγίσεις. Οι μυθιστορηματικοί χαρακτήρες που φέρουν την ταυτότητα του Πομάκου συνήθως έχουν θετικό ή αρνητικό πρόσημο ανάλογα με τον βαθμό ανταπόκρισής τους στην προκατασκευασμένη εικόνα της πλειονότητας. Εντούτοις, δεν λείπει και η απεικόνιση του Πομάκου-Άλλου με όρους ενσυναίσθησης, κυρίως στα μυθιστορήματα των Γρηγοριάδη και Αυδίκου.

Παναγιώτης Γ. Κριμπάς

Αναπληρωτής Καθηγητής
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Π. Τσαλδάρη 1, 69100 Κομοτηνή
pkrimpas@bscc.duth.gr

*Η γλώσσα και η καταγωγή των Πομάκων υπό το φως της Βαλκανικής Ζώνης
Γλωσσικής Επαφής*

Περίληψη

Το παρόν άρθρο επιχειρεί να παρουσιάσει τη θέση της γλώσσας των Πομάκων εντός της Βαλκανικής Ζώνης Γλωσσικής Επαφής (Κριμπάς, 2007) – ευρύτερα γνωστής στην ελληνόγλωσση βιβλιογραφία με τον όρο «Βαλκανικός Γλωσσικός Όμιλος» και, συγκεκριμένα, να συζητήσει την εκεί παρουσία γλωσσικών χαρακτηριστικών που παραπέμπουν στην Ελληνική ως πηγή προέλευσης. Η συζήτηση αρχίζει με την παρουσίαση των βασικότερων ερωτημάτων σχετικά με τη γλώσσα, την καταγωγή, τον *ετερο-* και *αυτοπροσδιορισμό* των Πομάκων. Κατόπιν, πραγματοποιείται ενδεικτική επισήμανση λεξικών δανείων με πρόδηλη ελληνική προέλευση, παρουσιάζονται δομικά χαρακτηριστικά που μπορούν να αναχθούν στην Ελληνική και αποτιμάται το υλικό, σε αναφορά, αφενός, με την τουρκική ταυτότητα που από το 1989 υιοθετούν πολλοί Πομάκοι (Sharpe, 1995· Demetriou, 2004) και, αφετέρου, με την απόρριψή της, η οποία συνοψίζεται εν πολλοίς στο αίτημα απαλλαγής τους από την υποχρέωση τουρκόγλωσσης εκπαίδευσης (Demetriou, 2004). Παράλληλα, εξετάζονται – με τη δέουσα επιφυλακτικότητα – απόψεις που ανάγουν την Πομακική στη γλώσσα «που χρησιμοποιούσαν οι Θρακοέλληνες» (Χιδίρογλου, 1989), καθώς και απόψεις σχετικά με το φαινότυπο (Demetriou, 2004) ή το γονότυπο των Πομάκων (Τριανταφυλλίδης, 2015), λαμβανομένης υπόψη της ελληνικής θέσης, την οποία συνοψίζει – χωρίς να τοποθετείται – η Seyppel (1989). Δεδομένου του έως σήμερα εμβρυακού χαρακτήρα της επιστημονικής έρευνας σχετικά με τους Πομάκους διεθνώς, στο άρθρο αξιοποιούνται ως πηγές – ομοίως με τη δέουσα επιφυλακτικότητα – και διαδικτυακά ΜΜΕ. Γενικότερα, το άρθρο φιλοδοξεί να συμβάλει στη διατύπωση περισσότερων και πιο καίριων ερωτημάτων σε σχέση με το ζήτημα, με απώτερο στόχο την αξιοποίησή τους στη μειονοτική πολιτική της Ελληνικής Δημοκρατίας σε σχέση με τους Πομάκους ελληνικής ιθαγένειας.

Βιβλιογραφία (περίληψης)

Demetriou, O. (2004) “Prioritizing ‘ethnicities’: The uncertainty of Pomak-ness in the urban Greek Rhodoppe”, *Ethnic and Racial Studies* 27:1, 95–119.

Κριμπάς, Π.Γ. (2007) *Επιδράσεις της νεότερης Ελληνικής στις βαλκανικές γλώσσες*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Seyppel, T. (1989) “The Pomaks of Northeastern Greece: an endangered Balkan population”, *Journal of Institute of Muslim Minority Affairs* 10, 41–49.

Sharpe, M.E. (1995) *Ethnic Politics in Eastern Europe: A Guide to Nationality Policies, Organizations, and Parties*. New York: The Center for Strategic and International Studies.

Τριανταφυλλίδης, Κ. (2013) *Η γενετική ιστορία της Ελλάδας: το DNA των Ελλήνων. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης*.

Χιδίρογλου, Π. (1989) *Οι Έλληνες Πομάκοι και η σχέση τους με την Τουρκία*. Αθήνα: Ηρόδοτος.

Ν. Κωνσταντινίδης, δρ Λαογραφίας

ΘΕΜΑ: *Kak zhivot Pomatskite mladeni?*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: *Kak zhivot Pomatskite mladeni?* Πως ζουν οι νεαροί Πομάκοι; Στην απορία αυτή καλείται να απαντήσει ένας νέος άνθρωπος από ορεινό χωριό της Ξάνθης με τον τρόπο ζωής του. Ο άνθρωπος αυτός ζει, εργάζεται, διασκεδάζει και μετέχει πλήρως της σύγχρονης κοινωνικής ζωής στην πόλη της Ξάνθης και όχι μόνον. Η παρούσα μελέτη στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην έρευνα πεδίου, ενώ επικουρικά χρησιμοποιείται και η έρευνα γραφείου.

Αντώνης Λιάπης
Κομοτηνή
τηλ. 6936 873 471

Καλαθοπλεκτική των Πομάκων της ελληνικής Θράκης.

Ευαγγελία Θωμαδάκη, Χριστίνα Μάρκου

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

eathomadaki@ gmail.com

cmarkou@bscc.duth.gr

Η Πομακική – ασθενέστερη ανάμεσα σε δυο κυρίαρχες γλώσσες

Η προτεινόμενη μελέτη έχει ως στόχο την παρουσίαση ορισμένων χαρακτηριστικών φαινομένων στην ομιλία των Σλαβόφωνων Πομάκων της Θράκης. Στην περίπλοκη γλωσσική κατάσταση η οποία διαμορφώθηκε κατά τον 20-ο αιώνα, η ασθενέστερη μητρική πομακική βρέθηκε ανάμεσα σε δυο βασικές κυρίαρχες γλώσσες επαφής: στην ελληνική ως επίσημη γλώσσα του κράτους και της τουρκικής ως ηγεμονικής γλώσσας της μουσουλμανικής μειονότητας και γλώσσας της εκπαίδευσης.

Δεδομένης της απουσίας μιας πλήρους εικόνας/καταγραφής για τις υπάρχουσες γλωσσολογικές μελέτες οι οποίες αναφέρονται στα Πομακικά της Θράκης τόσο στον ελληνικό, όσο και στο διεθνή χώρο, πρωτίστως θέτουμε ως στόχο την εμπειριστατωμένη σχολιασμένη παρουσίαση της σχετικής βιβλιογραφίας.

Κατά δεύτερον, θα μας απασχολήσουν φαινόμενα που οφείλονται στη θέση της πομακικής ως ασθενέστερου κώδικα. Τα αποτελέσματα των επιδράσεων των κυρίαρχων γλωσσών ανιχνεύονται κυρίως σε λεξιλογικό και πολύ λιγότερο σε φωνητικό, μορφολογικό και

συντακτικό επίπεδο. Οι λεξιλογικές παρεμβολές προέρχονται τόσο από την ελληνική, όσο και από την τουρκική. Παρατηρείται αρκετά συχνή εναλλαγή γλωσσικών κωδίκων. Στο γλωσσικό υλικό που διαθέτουμε εντοπίζονται συχνές περιπτώσεις μεταφραστικών δανείων. Σε μορφοσυντακτικό επίπεδο, αν και σε περιορισμένη κλίμακα, καταγράφονται επίσης περιπτώσεις επιδράσεων: γενικευμένη χρήση του ουδέτερου γένους σε επίθετα, μετοχές και αντωνυμίες, απώλεια των αφηγηματικών ρηματικών τύπων κ.α.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Adamou E. (2010). Bilingual speech and language ecology in Greek Thrace: Romani and Pomak in contact with Turkish. *Language in Society* 39, 147–171.

Manova M. 2011. On some recent Pomak writing activities in Greece: ethno-cultural context and linguistic peculiarities. *ESUKA – JEFUL* 2011, 2 – 1, p. 261 – 272.

Παπαδημητρίου Π. 2008. *Τα Πομάκικα*. Θεσ/νικη: Α-φοι Κυριακίδη

Matras Y. (2009). *Language contact*. Cambridge: Cambridge University press.

CHRYSA MELKIDI, architect Ph.D., expert on Turcology

THE ISLAMISATION OF THE POMAKS AND THE AHRYAN MOSQUE OF XANTHI

PAPER SUMMARY

(for poster presentation)

The Ahryan Mosque standing in the Pomaks' "Ahryan District" of Xanthi was identified with the single one existing in the city in 1667AD according to Evlya Chelebi. Some of the Pomaks resident in their native called in Turkish "Carshi Yaka" after the Ottoman establishment settled in a separate city's quarter occurred as "Carshi Yaka District" in an official mosque registration of 1675-1750AD spotted by us in Ottoman archives. That we identified to an "Ahiyan District" of Xanthi we also spotted in another registration of the same documents. Its name "Ahiyan" means in Turkish "the ahis' supporters", proving the conversion of the Pomaks of Xanthi being conducted by the ahi association members.

Further investigation made on the mosque building revealed typological and construction specialties indicating that the monument was possibly formed after the adaption of a previously

existing building of different use, standing at the same place. According to its particular architectural and constructive features, we dated the mosque foundation the latter half of the 16thcAD, as was also confirmed by inscriptions we found on the gravestones of the cemetery enclosed in its yard.

Consequent research carried out on the medieval urban model of the Byzantine Xanthi revealed its plan and also archaeological findings consisting the core and parts of fortifications of a Frankish settlement dated initially by us the early 13thcAD. That lies inside the old settlement and was connected by a distinctive road to the Ahryan Mosque. We also distinguished two main road axes of different features, which, in relation to all previously obtained data, showed the Byzantine urban city model and an early Islamic one formed. Comparative consideration of those two models proved that the mosque was located not according to urban, but rather to strategy criteria aiming to promote Islamization to the heterodox city population.

June, 7 2016

Chrysa Melkidi

e-mail: c_melkidi@yahoo.com or gr

Στέλιος Μουζάκης

Υδροκίνητες προβιομηχανικές εγκαταστάσεις -νερόμυλοι- στα Πομακοχώρια της Κομοτηνής

Πρόκειται για την παρουσίαση συμπερασμάτων μελέτης αποτέλεσμα επιτόπιου έρευνας. Παρουσιάζεται η μορφολογία των κτισμάτων ως και η τυπολογία των υπαρχόντων νερόμυλων στα χωριά των Πομάκων, οι περισσότεροι από τους οποίους σήμερα βρίσκονται σε ερείπια. Επίσης καταγράφεται και η εξέλιξη αυτών σε ορισμένα χωριά.

Η εισήγηση θα παρουσιαστεί σε power point

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Δ.Π.Θ.

ΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ ΤΩΝ *ΡΟΜΑΚΣ* Η *ΡΟΜΑΚΕΣ* ΣΕ ΓΑΛΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙ-ΚΗΣ ΥΛΗΣ, ΤΩΝ ΤΕΛΩΝ ΤΟΥ 19^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ 20^{ΟΥ} – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Στο αμέσως μετά τη Συνθήκη του Βερολίνου (1878) χρονικό διάστημα και την προσπάθεια επίλυσης του Ανατολικού Ζητήματος, η γαλλική πολιτική στην Ανατολή ήταν κατά το μάλλον ή ήττον αποδυναμωμένη λόγω της ήττας στον Γαλλο-πρωσικό πόλεμο του 1871. Παρ' όλα ταύτα, η Γαλλία ήταν σε βάθος χρόνου μια παραδοσιακά ενδιαφερόμενη χώρα για τα τρέχοντα στην περιοχή θέματα, όπως κι εξακολουθούσε σθεναρά, στο πλαίσιο των συμφερόντων της και των παλαιών δε-σμών της με την Οθωμανική αυτοκρατορία, να προβάλλει τις θέσεις κι αξιώσεις της.

Με βάση, λοιπόν, αυτήν την πολιτική και για την προώθησή της, η Γαλλία ερευνά το εθνολογικό υπόβαθρο των Βαλκανίων κι οι μελέτες αυτές δημοσιεύονται, προκειμένου ν' αποτελέσουν βήμα ενημέρωσης της επιστημονικής κοινότητας κι ερ-γαλείο πολιτικού προσανατολισμού. Για όλους τους παραπάνω λόγους αποκτά ιδι-αίτερο ενδιαφέρον κι η γαλλική θεώρηση της πληθυσμιακής ομάδας των ροδοπαίων Πομάκων για των οποίων την εθνολογική συγγένεια ανταγωνίζονταν, την περίοδο εκείνη, Οθωμανοί-μουσουλμάνοι κι ορθόδοξοι-εξαρχικοί Βούλγαροι, οι μεν λόγω του κοινού θρησκευματος, οι δε λόγω των γλωσσικών δεσμών.

Οι εκδεδομένες γαλλικές πηγές, γεωγραφικές, εθνολογικές, κοινωνιολογικές και λεξικογραφικές, που εξετάστηκαν (*Revue encyclopédique*, Paris, 1893, *Revue de géographie*, Paris 1880, *Bulletin de la Société de géographie d'Anvers*, 1886 και *La Revue hebdomadaire*, Paris 1915), κατά πλειονότητα κατατείνουν στο συμπέρασμα, αναφορικά με τους συγκεκριμένους πληθυσμούς, ότι πρόκειται για: *Bulgares musul-mans* ή κατ' άλλη διατύπωση: *Mahométans bulgares, qu'on distingue sous le nom générique de Pomaks*. Βεβαίως, ορισμένες άλλες διατείνονται πως: *On est donc auto-risé, surtout par la persistance chez les Pomakes des croyances païennes du poly-théisme et de la vieille mythologie, à voir en eux les derniers restes des anciens Thra-ces*.

Οι γενικές αυτές απόψεις ελέγχονται βεβαίως ως προς την επιχειρηματολογική τεκμηρίωσή τους αλλά και το ερώτημα, από πού αφορμώνται ως προς τη σύνταξή τους. Κατά συνέπεια, σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να εξετάσει όσα εκτί-θενται στις πηγές και να τις ελέγξει, όπου αυτό καθίσταται δυνατό, ως προς τις ιστο-ρικές τους προϋποθέσεις.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Δρ. Φιλολογίας Α.Π.Θ.

Λαλιές Πομάκων .

Διαλεκτικοί θύλακοι της Ανατολικής Νοτιοσλαβικής στην ελληνική Ροδόπη.

Με την προτεινόμενη εισήγηση επιχειρείται να σκιαγραφηθεί ο σημερινός διαλεκτικός χάρτης των ποικιλιών του ανατολικού κλάδου της Νότιας Σλαβικής που μιλούν οι σλαβόφωνοι μουσουλμάνοι της ελληνικής Ροδόπης, οι οποίοι είναι ευρύτερα γνωστοί με τον όρο Πομάκοι.

Με άξονα το μοντέλο του διαλεκτικού άτλαντα και με βάση τα γλωσσικά δεδομένα που συγκεντρώθηκαν με επιτόπια έρευνα πεδίου σε δεκατρείς πομακικές κοινότητες (κοινότητα του Εράνου, της Σμίνθης, της Γλαύκης, του Κενταύρου, της Κοτύλης, της Πάχνης, του Ωραίου, του Εχίνου, των Σατρών, των Θερμών, του Δημάριου, των Μελιβοίων και του Γονικού Έβρου) επιχειρείται να δοθούν τεκμηριωμένες απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

- Ποια είναι τα κύρια φωνητικά, μορφοσυντακτικά και λεξιλογικά χαρακτηριστικά των ιδιωμάτων/ποικιλιών που συγκροτούν το γλωσσικό κώδικα του PomVatskoso («Το Πομάκινο», «Τα Πομάκια») της ελληνικής Ροδόπης;
- Με βάση ποια κριτήρια είναι δυνατή μια διαλεκτική ταξινόμηση των ανωτέρω ιδιωμάτων; Ποια είναι τα διαλεκτικά υποσύνολα που συγκροτούνται με αυτά τα κριτήρια;
- Ποια είναι η γενετική σχέση των ποικιλιών του PomVatskoso με την Κοινή Μακεδονοσλαβική και την Κοινή Βουλγαρική;
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν σήμερα το γλωσσικό σύστημα του PomVatskoso από την Κοινή Βουλγαρική;
- Ποιες είναι οι επιδράσεις της Κοινής Νεοελληνικής και της Τουρκικής στις ποικιλίες του PomVatskoso;

Η εισήγηση ολοκληρώνεται με παράθεση διαλεκτικών κειμένων και προτάσεων για περαιτέρω διερεύνηση του PomVatskoso, ενός μειονοτικού γλωσσικού κώδικα που επιβεβαιώνει την πλούσια διαλεκτική ποικιλομορφία του ανατολικού κλάδου της Νοτιοσλαβικής και το ιστορικό βάθος της στο γεωγραφικό χώρο της Ροδόπης και ο οποίος συνιστά αναμφισβήτητα μία πολύτιμη ψηφίδα του πολιτισμικού πλούτου της σύγχρονης Ελλάδας αλλά και ευρύτερα της Ευρώπης.

Παναγιώτης Παπαδημητρίου (e-mail: etok 89@otenet.gr, Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 23320 - 28646, Νάουσα Ημαθίας)

Δρ. Βασίλειος Παπαδόπουλος

"Population genetics of HbO-Arab mutation in Pomaks of Greek Thrace"

Summary:

HbO-Arab (HBB, E121K), a hemoglobin variant, is most frequent worldwide in Greek Pomaks (2,7%). The non-randomness of some restriction fragment length polymorphisms (RFLP) across the HBB cluster is well established. These RFLP segregates, known as HBB cluster haplotypes, are associated with certain mutations and populations, thus constituting a link between a mutation and its possible origin. Moreover, a pattern of five polymorphic sites within the HBB gene itself, known as the HBB gene framework, has been proved to represent archaic gene patterns. To investigate HbO-Arab origin, we determined 20 single nucleotide polymorphisms (SNP) flanking HBB in 59 chromosomes, 28 of which carried HbO-Arab. We found that 42% of the normal chromosomes display two unusual HBB cluster haplotypes, one of which is also strongly associated with the HbO-Arab mutation, and that 33% of normal chromosomes carry the CCTCT HBB framework, with which all HbO-Arab chromosomes are linked. These results suggest that Pomaks constitute a population group characterized by a high genetic drift that can be attributed to historically suggested physical isolation and intense inbreeding. This environment might have given rise to novel haplotypes, following intra-HBB cluster recombination events, in one of which the HbO-Arab mutation emerged and increased in frequency. As the HbO-Arab related haplotype and framework is widely dispersed among normal chromosomes in Pomaks and not in any other known population, the HbO-Arab mutation might have emerged among them. Pomaks might have spread HbO-Arab throughout the Mediterranean basin. Minor HbO-Arab related haplotype variations reported could be attributed to local recombination events. Finally, the uniformity of the presence of the CCTCT framework and the close association with the Greek VIa haplotype in all our HbO-Arab cases as well as all others already reported in the literature – with only minor variations – indicate a single origin of the mutation.

Dr. Vasileios Papadopoulos,
Internist, Biologist, Molecular Geneticist

B. Πούχνερ

*Οι πομακικές παραλλαγές της παραλογής για το “Γεφύρι της Άρτας”
στα βαλκανικά της συμφραζόμενα.*

Abstract: Το 1979 δημοσίευσε ο Κ. Μητσάκης στα *Πρακτικά του Γ΄ Συμποσίου Λαογραφίας του Βορειοελλαδικού Χώρου*, Θεσσαλονίκη 1979, σσ. 461-492 τρεις πομακικές παραλλαγές της γνωστής μπαλλάντας για το Γεφύρι της Άρτας και προσέφερε και μια ερμηνευτική ένταξή τους στις συνολικές βαλκανικές εκδοχές του τραγουδιού. Έκτοτε έχουν περάσει σχεδόν 40 χρόνια και οι γνώσεις για το θέμα έχουν πολλαπλασιαστεί (βλ. W. Puchner, *Die Folklore Südosteuropa. Eine komparative*

Übersicht, Wien etc. 2016). Η ανακοίνωση αυτή τοποθετεί τις πομακικές παραλλαγές στα παμβαλκανικά τους συμφραζόμενα, όπως τις γνωρίζουμε σήμερα.

Ριτβάν Καρα - Χότζα
Εκπαιδευτικός

Αυτοτελής υπερσύγχρονος και ταχύτατος ορθογράφος (spell checker) για τα Πομακικά

Επί τη ευκαιρία της διοργάνωσης του πρώτου στα χρονικά παγκόσμιου συνεδρίου για τους Πομάκους από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης θα ήθελα να σας ανακοινώσω την επιθυμία μου να λάβω μέρος σ' αυτό ως εισηγητής και να παρουσιάσω μια αυτοτελή ηλεκτρονική εφαρμογή ορθογραφικού ελέγχου για τα Πομακικά που ομιλούνται στην ευρύτερη περιοχή της Σμίνθης (Μύκης) του Νομού Ξάνθης. Η εφαρμογή είναι γραμμένη σε C++ (για Windows, MFC) και ένα μεγάλο μέρος της έχει υλοποιηθεί από τον υποφαινόμενο. Το δε λεξικό που χρησιμοποιεί είναι αυτό που γράφω εδώ και είκοσι ολόκληρα χρόνια, κόντρα σε όλο το κατεστημένο (εγχώριο και μη), με περίσσια υπομονή και παρά το όποιο κόστος. Μέχρι και την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου (σε έναν χρόνο περίπου) ο αριθμός των λέξεων (τύπων) εκτιμώ ότι θα έχει ξεπεράσει κατά πολύ τα 2.000.000! Είναι καιρός, νομίζω, το αποτέλεσμα της πολύχρονης αυτής προσπάθειας να βγει στο φως της δημοσιότητας με την ελπίδα ότι μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για την εμπλοκή και άλλων ανθρώπων, κυρίως νέων επιστημόνων, στον μαγικό κόσμο της γλώσσας. Ως μέλος της πομακικής κοινότητας και άμεσα εμπλεκόμενος στο θέμα της γλώσσας και της εκπαίδευσης χαιρετίζω ολόθερμα την ανακοίνωση των προεργασιών του συνεδρίου από το Δ.Π.Θ., το οποίο πιστεύω ακράδαντα ότι θα στεφθεί με επιτυχία, βοηθούντων όλων ημών. Δεχθείτε, παρακαλώ, τη συμμετοχή μου.

Φραγκόπουλος Ι.¹, Καρανικόλας Ν.², Ν.Κουρκουρίδης Δ.³ Σερέτης Σ.,⁴

¹Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ,

²Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ,

³Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ,

⁴Ερευνητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου,

Ερευνητική Ομάδα Κοινωνικό-χωρικού Σχεδιασμού και Πολιτιστικών

και Οικονομικών Ερευνών –S.P.A.C.E.

e-mail: yfrago@plandevel.auth.gr

*ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΘΝΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗΝ Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1974 ΕΩΣ ΤΟ 2015: ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕΣΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΩΝ ΠΟΜΑΚΩΝ.*

Η παρούσα εργασία έχει ως αντικείμενο της, τη διερεύνηση και αποτύπωση των πολιτικών συμπεριφορών των θρησκευτικών ομάδων (μουσουλμάνων και χριστιανών) και των εθνοπολιτισμικών ομάδων (Πομάκων, Τούρκων, Τσιγγάνων) στην Περιφερειακή Ενότητα της Ξάνθης. Μέσα από τη διερεύνηση αυτή επιχειρείται η εξαγωγή συμπερασμάτων και η διατύπωση ερευνητικών υποθέσεων για το πολυσύνθετο ζήτημα των πολιτικών στάσεων της μουσουλμανικής μειονότητας, αλλά και των άλλων εθνο-πολιτισμικών ομάδων της Ξάνθης.

Η συγκρότηση του επιστημονικού αντικείμενου της έρευνας βασίζεται σε: α. σε έρευνα πηγών σχετικά με την πολιτική συμπεριφορά της μειονότητας από το 1923 ως σήμερα (βιβλιογραφική έρευνα, Reports Εθνικών και Διεθνών Οργανισμών) για το σχετικό ζήτημα, β. στα εκλογικά αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών της περιόδου 1974-2016, γ. σε επιτόπια εκτεταμένη κοινωνικό-ανθρωπολογική έρευνα (1996) στους Πομάκους της Π.Ε. Ξάνθης που ανέδειξε τα αρχικά ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με την συγκρότηση του Πολιτικού Πεδίου αλλά και σε βραχυχρόνιες επιτόπιες κοινωνικό-χωρικές έρευνες (1996-2016) επικαιροποίησης και ανατροφοδότησης που έχουμε στο μεταξύ πραγματοποιήσει.

Συγχρόνως, η εκλογική και κοινωνική χαρτογράφηση των πολιτικών συμπεριφορών των εθνοπολιτισμικών ομάδων μπορεί αναδειχθεί σε πλαίσιο «ανάγνωσης», κατανόησης των ευρύτερων κοινωνικοοικονομικών και γεωπολιτικών μεταβολών σε μια ευαίσθητη περιοχή όπως η Θράκη ώστε να ληφθεί υπόψη στο σχεδιασμό πολιτικών και στον προγραμματισμό της ανάπτυξης στην περιοχή.

Λέξεις Κλειδιά: κοινωνική Χαρτογραφία, εκλογικές συμπεριφορές, πολιτικές τάσεις, εθνο-πολιτισμικές ομάδες Τούρκων, Πομάκων, Τσιγγάνων, διαπραγματευτική ψήφος

.....

...